

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-3-103 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-42/1257-409
Karar Tarihi : 28.08.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Osman Tan ÇATALCALI, Nesrin SAĞLAM

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:

Unilever San. ve Tic. Türk A.Ş.
Saray Mah. Dr. Adnan Büyükdeniz Cad. No:13,
34768 Ümraniye/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Unilever San. ve Tic. Türk A.Ş.'nin şikayete konu satış noktasına mal vermeyerek hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuru sahibince; bedeli peşin ödenerek Algida marka dondurma satın almak istenmesine rağmen Unilever San. ve Tic. Türk A.Ş.'nin /distribütörlerinin ürün temin etmediği ifade edilerek konunun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında incelenmesi talep edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 21.05.2012 tarih ve 4317 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 25.05.2012 tarih ve 2012-3-103/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) İlgili karar uyarınca düzenlenen 22.08.2012 tarih ve 2012-3-103/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (5) **H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu iddialara ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikâyetin reddinin gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İncelemeye Konu Teşebbüs: Unilever Sanayi ve Ticaret Türk A.Ş.(Algida)

- (6) Algida, Türkiye'de 1953 yılından bu yana faaliyet göstermekte olup Türkiye'deki üretim ve satış faaliyetleri, hızlı tüketim ürünleri (HTM) sektöründe gıda, ev bakımı ve kişisel bakım ürünleri ana başlıkları altında toplanmaktadır.
- (7) Algida, 1990 yılından itibaren de endüstriyel dondurma pazarında kendisine ait global bir marka olan "Algida" üst markasıyla faaliyet göstermeye başlamıştır. Bu markanın başlıca

12-42/1257-409

alt markaları ise "Cornetto", "Magnum", "Max" ve "Carte d'Or"dur. Dondurma üretim ve depolama tesisleri Çorlu'da bulunan teşebbüsün üretim, pazarlama ve dağıtım faaliyetini tüzel kişiliği olmayan "Algida Departmanı" yürütmektedir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (8) Dondurma üretim biçimi temelinde endüstriyel ve artisan olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Endüstriyel dondurma büyük ölçekli tesislerde seri bir şekilde üretilen, belli bir ambalaj içerisinde pazara sunulan ve "fabrikasyon dondurma" olarak da adlandırılan dondurmadır. Artisan dondurma ise küçük ölçekli işletmelerce (pastaneler/dondurmacı) üretilen, çoğunlukla külahta satılan ve "açık dondurma" veya "pastane dondurması" olarak bilinen dondurmalarıdır. Endüstriyel dondurma ile artisan dondurma arasındaki en önemli fark, artisan dondurmanın çoğunlukla üretildiği yerde veya civarında tüketilmesidir.
- (9) Endüstriyel dondurma pazarında ulusal çapta faaliyet gösteren başlıca teşebbüsler olan Algida, Natura Gıda San. ve Tic. A.Ş. (Golf) ve Has Gıda San. ve Tic. A.Ş. (Panda)'nin yanı sıra, yerel olarak faaliyet gösteren teşebbüsler de bulunmaktadır. Türkiye endüstriyel dondurma pazarı ise genel olarak büyüyen bir pazardır ve Türkiye'de kişi başına dondurma tüketimi artmaktadır. Algida pazarda rakipleri karşısında, AC Nielsen verilerine göre; değer bazında 2009-2011 yılları arasında sırasıyla %(.....), %(.....) %(.....) oranlarında pazar payına sahiptir.
- (10) Mevcut dosya bakımından alt pazar ayırımına gidilmeksizin ilgili ürün pazarı "endüstriyel dondurma" pazarı olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (11) İlgili coğrafi pazar, Türkiye" olarak saptanmıştır.

I.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

- (12) Başvuruda yer verilen iddianın, rekabet hukuku literatüründe sözleşme yapmanın/mal vermenin reddi şeklinde adlandırılan eylem başlığı altında değerlendirilebilmesi mümkündür.
- (13) Tek taraflı bir eylemi ifade eden mal vermeyi reddetme eylemi, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi bakımından, hâkim durumda bulunan bir teşebbüsün söz konusu hâkim durumunu kötüye kullanması olarak nitelendirilen haller arasında açıkça yer almasa da, rekabet hukuku içtihatlarıyla hâkim durumun kötüye kullanılması olarak nitelendirilmiştir.
- (14) Bir sözleşme yapmanın reddi eyleminin, rekabet hukuku kapsamında ihlal olarak kabul edilmesi, reddetme eyleminin gerçekleşmiş olması ve failinin hâkim durumda bir teşebbüs olması ön şartlarıyla;
i) Sözleşme konusu mal veya hakkın vazgeçilmez nitelikte olması,
İ) Red eyleminin ikincil piyasadaki rekabeti ortadan kaldırması ve
İİ) Eylem için objektif bir gerekçenin olmaması
koşullarının birlikte mevcudiyetini gerektirmektedir. Bu bağlamda, şikâyet konusu eylem söz konusu koşulların varlığı bakımından incelenmelidir.

12-42/1257-409

- (15) Algida'nın pazar payı, pazar payının seyri, rakipleri karşısındaki bu açıdan görelî konumu, bulunurluk oranlarına yönelik veriler dikkate alındığında, 15.5.2008 tarih ve 08-33/421-147 sayılı Kurul kararında Algida'nın hakim durumda olduğuna ilişkin yapılan tespitin değiştirilmesini gerektirecek boyutta önemli gelişmelerin ortaya çıkmadığı kanaatine varılmıştır.
- (16) Mal vermeyi reddetme eyleminin gerçekleştiği iddia edilen başvuruda, Algida/distribütörü tarafından satış noktasının bedeli peşin ödenmek üzere dondurma satın alınması konusunda girişimi bulunduğu halde ürün temin edilmediği ifade edilmiştir.
- (17) Her ne kadar Algida'nın pazar payına bakılarak, rakiplerine nazaran önemli bir pazar gücüne sahip olduğu söylenebilecekse de, endüstriyel dondurma pazarında faaliyet gösteren ulusal ve yerel pek çok oyuncunun yer aldığı ve alternatif temin kaynaklarının bulunduğu dikkate alındığında, eylemin kötüye kullanma teşkil etmesi için aranacak koşullardan ilkinin gerçekleşmediği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda, eylemin mal vermeyi reddetme olarak nitelendirilebilmesi için anılan üç koşulun da sağlanması gerektiği, ancak mevcut durumda bir koşulun sağlanmamış olduğu göz önüne alınarak, dosya kapsamında, eylemle ilgili olarak objektif bir gerekçe aranmasına ve reddetme eyleminin ikincil piyasadaki rekabeti ortadan kaldırıp kaldırmadığı değerlendirilmesine gerek olmadığı anlaşılmış, Algida/distribütörü tarafından şikâyetçiye ürün sağlanmamasının mal vermeyi reddetme kapsamında olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (18) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikâyetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.